

TALVISOTA KUHMOSSA

3.KKK/JR27 SOTAPÄIVÄKIRJA KUHMON RINTAMALTA

Alkuperäisestä sotapäiväkirjasta luettavaan muotoon muokannut

Matti Halonen 2015

P4829

3.KKK/JR 27

SOTAPÄIVÄKIRJA

18.1.1940 – 30.3.1940

2.KKK/JR 27 perustettiin Kemissä YH:n aikana Perä-Pohjolan miehistä. Joulukuun 1939 ensimmäisinä päivinä komppania siirtyi pataljoonan mukana Suomussalmelle, josta voittoisten taistelujen jälkeen komppania siirrettiin 19 -20.1.1940 Kuhmon rintamalle. Komppanian päälliköksi määrättiin luutnantti T Björglund. Siirtymiskäskyn komppania sai Suomussalmen Purasjoella.

18.1.1940		Yö oli rauhallinen. Varustelutöitä jatkettiin edelleen Sumusalmen Purajokilinjalalla. "Ryssien" lentokoneita lenteli muutamia päivän mittaan. Tänään saatiin sauna valmiiksi, maahan kaivettuun komentokorsuun. Päivä oli rauhallinen.
19.1.1940	04.00	Vänrikki Kettunen lähti taistelulähettingsä, T Rautiaisen kanssa majoitustiedusteluun Kuhmon suunnalle. Aamupäivä käytettiin saunomiseen.
	14.00	"Ryssän" koneita 8 kappaletta, ampuivat konekivääreillä ja pudottivat pieniä pommeja. Ei vaurioita.
	14.30	Saatiin määräys leirin purkamisesta, jolloin teltat purettiin ja pakattiin kuormastoon.
	16.00	Lähdettiin liikkeelle, tavoitteena Kuhmon tienhaara. Kilometri ennen tavoitetta ruokailtiin.
	21.00	Kuhmon tienhaaraan saavuttiin klo 21.00, jossa kuormat purettiin. Hevoset lähtivät suorinta tietä Kuhmoon rykmentin kolonnana. Miehistö ja kenttäkeittiö oli määrä lastata autoihin. Autot loppuivat kesken, joten komppaniamme oli yövyttävä tienhaaran maastossa. Myös puolet Rva,ia jäi autoista.
20.1.1940	01.00	Pystytettiin teltat Kuhmoon menevän tien läheisyyteen, jossa oltiin päivä iltaan saakka. Aamulla lensi kolme "ryssän" pommaria ylitsemme, eivät kuitenkaan pommitaneet.
	17.00	"Has" pataljoona saapui lastauspaikalle.(Lyhenteet ovat osastojen peitenimiä).
	23.50	Lastattiin komppania autoihin, joista oli käytettävissämme 7 kappaletta.
21.1.1940	00.20	Lähdimme liikkeelle, edessä "Kor" ja jäljessämme "Has". Matka autoilla sujui rauhallisesti ja hyvin.

- 11.30 Saavuttiin Sotkamon kirkolle, jossa koululla nautittiin Lottien keittämää kahvia. Sotkamossa oltiin noin 2.5 tuntia. Tänä aikana oli kaksi ilmahälytystä. Koneita ei kuitenkaan näkynyt.
- 14.00 Lähdettiin Sotkamosta, kaksi autoa kerrallaan, kahdenkymmenen minuutin väliajoin.
- 19.00 Saavuttiin Kuhmon Heikkilään, minne majoituttiin kahteen käytettävissä olevaan taloon.
- 22.1.1940 06.30 Muutettiin metsään teltoihin, pausi komentopaikka, joka jäi metsän suojassa olevaan mökkiin.
- 11.00 -12.00 Välisenä aikana lensi "ryssien" tiedustelukoneita, joista ammuttiin konekivääreillä meistä kauempana. Iltahämärissä aloitettiin saunojen lämmittäminen ja kylpeminen. Kylvettiin yön aikana. Tämä päivä on ollut rauhallinen.
- 23.1.1940 09.30 Aloittivat "ryssän" pommi-, ja hävittäjäkoneet, kaikkiaan 12 kappaletta, toimintansa ampumalla ja pommittamalla leirimme ulkopuolella. Aluetamme ei lentoaseen toiminta koskenut muuten kuin ylilentojen osalta.
- 21.00 Tuli käsky, että komppaniasta lähetetään majoitus-, ja pahviteltojen rakentamisryhmä, vahvuus 1+6, Polvelasta 8 km eteenpäin olevaan maastokohtaan, (Rajavaara) rykmentin myöhempää siirtoa varten. Komppanian päällikkö toimii pataljoonan rakennusosaston johtajana.
- 24.1.1940 04.00 Lähetettiin kaksi hevosta Polvelaan majoitusvälineiden siitä eteenpäin siirtämistä varten.
- 06.10 Majoitusryhmä sekä komppanian päällikkö luutnantti Björklund lähti autolla Polvelaan. Majoitusryhmä kokoon pantiin kahdesta komppanian päällikön taistelulähetistä ja loput miehet otettiin komentoryhmästä. Mukaan otettiin tarpeellinen määrä työvälineitä ja kahden päivän kuivamuona. Kokopäivän ajan vallitsi kova lumipyry. "Ryssän" lentokoneet eivät olleet toiminnassa.
- 25.1.1940 00.45 Purettiin leiri ja pakattiin kuormasto.
- 01.00 Lähdettiin liikkeelle. Kolmetoista kilometriä marssittua pidettiin kahvitauko, joka kesti noin puolituntia. Marssin tavoite Rajavaara, huonon tien sekä mäkisen maaston takia marssi hidastui yli taulukon, noin kaksi tuntia. Kuormat vedettiin miesten avustuksella mäet ylös. Päivä valkeni aivan täydelleen, mutta "ryssän" lentoase ei siitä huolimatta ollut toiminnassa. Ilma oli pilvinen.
- 10.00 Saavuttiin Rajavaaran maastoon, jonne pystytettiin yksi pahvitelto ja neljä kangasteltoa. Pataljoonan majoittui molemmin puolin maantietä. Viholliseen ei ollut kosketusta.
- 26.1.1940 "Ryssien" tiedustelu ja pommikoneita lensi ylitsemme. Aamulla aloitettiin suoja korsujen teko. Päivä vietettiin rauhallisesti.
- 27.1.1940 Aamupäivällä saatiin korsut valmiiksi.
- 09.10 "Ryssän" lentoase aloitti toimintansa. Koneita oli 15 koneen laivueita ja muun muassa neljä isoa nelimoottorista pommikonetta. Meidän leiristä kauempana "ryssät" pudottivat pommeja ja sekä ampuivat kovasti konekivääreillä.

- 16.15 Lähettiin majoituspäivä, 1+4, kersantti V Lahdenkaupin johdolla, noin 6 km päähän.
- 28.1.1940 01.00 Lähettiin marssimaan Kälkäsenjärven suuntaan.
- 03.15 Saavuttiin Pienen Kälkäsenjärven pohjoispäähän, johon leiriydyttiin. Päivän valjettua lepäiltiin. "Ryssän" lentokoneet olivat vilkkaassa toiminnassa koko päivän ajan. Puheiden mukaan ilmassa esiintyi myös omia hävittäjä koneita, jotka hyökkäilivät "ryssän" pommareiden kimppuun, tuloksesta ei ole tietoja. Nelipiipuinen ilmatorjuntakonekivääri oli asemassa läheisyydessämme. Vihollisen koneet eivät kuitenkaan käyneet ampumaetäisyydellä. Komppaniaan saapuivat parantuneina Eino Miettinen ja Tuomas Harva.
- 15.00 Komppania päällikkö sai etenemiskäskyn.
- 29.1.1940 04.00 Lähettiin etenemään Pikku Kälkäsen ja Lehtovaaran kautta maantielle Loso – vaaran ja Reuhkavaaran alueelle. Eteneminen maantielle tapahtui laukaustakaan ampumatta. Kuormasto jäi päivän ajaksi Lehtovaaraan. Varmistuksesta huolimatta pääsi "ryssän" viisimiehin partio ampumaan kaksi hevosta esikuntakomppaniasta. Partio liikkui suksilla. "Ryssät" lähtivät sen jälkeen pakoon jalan jättäen suksensa. Perään lähetettiin seitsemän miehen partio, joka tavoitti "ryssät" puolen kilometrin päästä. "Ryssät" otettiin vangiksi. Takaa ajon aikana "ryssät" ampuivat kirjuri Into Lummelle niskaan naarmun.
- 22.00 Majoitettiin maantien varteen. Yö oli rauhallinen, paitsi että oli partiokahakoita. Näin katkaistiin "ryssien" huoltotie ensimmäisenä etenemispäivänä Komppania ei kärsinyt tappioita. "Ryssän" lentokoneet olivat toiminnassa koko päivän. Tykistöämme on suorittanut hakuammuntoja, myös "ryssän" tykistö on ollut toiminnassa.
- 30.1.1940 Reuhkavaara: Pienoista taistelua. Eteneminen pysähtyi "ryssien" korsujen eteen. "Ryssät" yrittivät hyökätä "Ketin" vasempaan sivustaan pienehköllä osastolla, melkein kaikki hyökkääjät tuhottiin. Komppaniasta on alistettuna I joukkue "Ketille", II joukkue "Rissille", III joukkue on hyökkäävän osaston mukana, tavoitteena Losovaaran pohjoispuoli. Tykistön toiminta on molemmin puolin vilkasta. "Ryssän" lentoase ei ole ollut toiminnassa, ainoastaan yksi lentokone lensi ylitsemme. Etulinjat ovat tällä hetkellä pioneeriasteista 600 -700 metriä itään.
- 31.1.1940 Reuhkavaara: Pientä taistelun kahinaa, ei muuta erikoista. Värikki L Junes on kahden konekiväärin kanssa Losossa ja jatkanut edelleen yhden konekiväärin kanssa "Korvin" mukana Löytövaaraan. "Ryssän" kaksi hävittäjää lensi matalalla ylitsemme, kaksi reissua länteen. Sää: Pilvet alhaalla, hiukan sumua. Suoja korsi on rakennettu.
- 1.2.1940 Reuhkavaara: Päivä valkeni lumisateisena. Etuvartiokahakoita, sekä tykistötoimintaa. Värikki Junekseen ei ole yhteyttä. Lososta "ryssät" ovat katkaisseet puhelinyhteyden sekä aloittaneet hyökkäyksen piirittämällä. Losossa on yksi konekiväärimme, kersantti Lahdenkaupin johdolla, kiväärijohtajana toimii Osmo Yliporttila. Kersantti Lahdenkauppi kävi komentopaikalla ja lähti takaisin kahden "Korvin" miehen kanssa. Myöhemmin kuultiin, että vihollisen partioita on liikkunut Loson ja komentopaikan välillä.
- 08.30 Lähettiin partio, Paavo Töllinoja, V Rask ja P Alavalta viemään muonaa värikki Juneksen joukkueelle. Partion kohtalosta ei ollut tietoa iltaan mennessä.

Kersantti V Lahdenkaupin ryhmä pääsi läpi kokonaisuudessaan "ryssän" saarrostukselta. Menettivät kuitenkin yhden konekivääri sekä kuusi vyölaattikkaa ja ahkion. Ryhmä saapui klo 16.00.

- 23.00 Vänrikki Junes joukkueineen saapui Löytövaarasta, kaikki terveinä. "Ryssät" valtasivat Loson tukikohdan sen pohjoispuolelta. Muonapartio palasi vänrikki Juneksen matkassa.
- 2.2.1940 Reuhkavaara: Aamupäivä oli pilvinen. Tykistötoiminta lännellä on molemmin puolin vilkasta.
- 12.10 Lähti vänrikki A Kettunen kahden konekiväärin ja kaksikymmentä miestä, (Alholmin ja Majamäen kiväärit) "Ket" komppaniaan alistettuna. Tehtävänä on vallata Loson pohjoispuoli takaisin.
- 19.20 Hälytettiin leirialue, vartiomies "Kis" komppaniasta on nähnyt "ryssän" partion leirin läheisyydessä liikehtimässä. Maasto haravoitiin, mitään epäilyttävää ei löytynyt. Iltapäivällä pilvet hiukan heikkenivät ja samalla alkoivat "ryssän" koneet lennellä, eivät kuitenkaan pommittaneet eivätkä ampuneet.
- 20.30 Lähettiin vänrikki Kettusen joukkueelle teltoa sekä muonaa. Joukkue on edennyt Ukonvaaraan. Reuhkavaaran linjalla päivä oli verrattain rauhallinen. Panssarintorjuntatykki on ampunut kaksi hyökkäysvaunua sekä panssariauton kahden viimeisen päivän kuluessa.
- 3.2.1940 Reuhkavaara: Päivä valkeni kirkkaana.
- 06.30 Vänrikki L Junes lähti kahden konekiväärin kanssa Ukonvaaraan. Vänrikki Kettunen on edelleen Ukonvaarassa. Tilanne Ukonvaarassa on edullinen meille, "ryssien" yhteys Löytövaaraan on katkaistu. Ukonvaarassa haavoittui reiteen sotamies Aarne Pohjonen. Reuhkavaaran linjoilla päivä oli rauhallinen. "Ryssän" lentovoimat olivat vilkkaassa toiminnassa. Koneita lensi koko päivän aikana useita kymmeniä, pudottivat pommeja, niin että maailma jylysi. Pommit putosivat kauemmaksi meistä, pitkin metsiä ja jänkiä. Tänään lensi myös omia koneita jotka pudottivat lentolehtisiä. Olemme lähellä "ryssän" korsuja, joten ehkä "ryssä" ei uskalla pudottaa pommeja, koska oli vaara että ne putoavat omien päälle. Pienoista tykistötulta oli päivän kuluessa. Vastassamme on rajavartiojoukkoja, jotka ovat huomattavasti paremmin puettuja kun muut "ryssät".
- 4.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne Losossa ja Reuhkavaarassa on ennallaan. Iltapäivällä yritettiin vallata Loson taloa. Ei onnistuttu, koska vastassa on hyvin varustetuissa asemissa oleva vihollinen. Tänään haavoittui vänrikki Arvi Kettunen Ukonvaarassa. Luoti meni rinnasta sisään ja tuli ulos oikeasta kyljestä. Vänrikki Leevi Junes haavoittui Löytövaarassa vatsalihaksiin ja alikersantti Tenho Majamäki haavoittui Ukonvaarassa. Kiväärin luoti meni vasemman käden läpi. "Ryssän" lentoase oli tänään erittäin vilkkaassa toiminnassa. Myös omia koneita on lentänyt tänään. Reuhkan tilanne on ennallaan.
- 5.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne ennallaan, linjoilla hiljaista. Ensimmäinen joukkue on edelleen Ukonvaarassa, ei erikoista. III joukkue on Löytövaarassa, osallistui taisteluun, ei tappioita. "Ryssän" lentoase on edelleen vilkkaassa toiminnassa huolimatta pilvisestä säästä.

- 16.30 Väpäli H Tyven lähti johtamaan pataljoonan muona kolonnan Kälkäsen kautta Löytövaaraan. Matkalta ei erikoista.
- 6.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne on edelleen ennallaan. "Ryssät" pysyvät itsepäisesti korsiissaan. Tykistötulta ei ollenkaan. I joukkue on edelleen Ukonvaarassa, ei erikoista. III joukkue on Löytövaarassa varmistustehtävässä länteen päin. Tänään eräät joukoistamme ovat vallanneet "ryssien" kolonnan löytövaarasta itään. Kolonna käsitti 18 autoa, kaksi hyökkäysvaunua ja yhden it-auton jossa oli nelipiippuinen konekivääri. Kuormasto oli täynnä ruokaa sekä ammuksia. Lisäksi oli kaksi autolastillista viinaa. Maasto Löytövaarasta rajalle on puhdas vihollisista. "Ryssän" lentoase oli vilkkaassa toiminnassa, eivät pommittaneet. Yrittävät muonittaa saarroksessa olevia joukkojaan. Useita ruokapaketteja on pudonnut meikäläisten puolelle. Edessä oleva "Reuhkan ryssä" ei saanut muonaa.
- 7.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne ennallaan. "Ryssän" lentotoiminta on laimeampaa. "Reuhkan ryssien" todettiin saaneen muonaa lentokoneista. Joukkueillemme Ukonvaarassa ja Löytövaarassa ei kuulu erikoista. Tänään ilmoitettiin vänrikki Tapio Vehmas komppaniaamme. Hänet on määrätty I joukkueen johtajaksi. Lisäksi saatiin täydennyksenä kaksi konekivääri miestä. Tänään alistettiin Ukonvaarassa olevat "Kor,in" ja "Ket,in" joukkueet komppaniaamme muonille, "Kor" vastaavasti muonittaa Löytövaarassa olevan joukkueemme. Illalla kersantti V Karjaluo to sairastui kuumeeseen, hänet lähetettiin taakse. "Ryssän" lentoase on pommittanut rykmentin esikunta-aluetta, kaksi miestä haavoittui ja seitsemän hevosta kuoli.
- 8.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne ennallaan. "Ryssä" pysyttelee itsepintaisesti korsiissaan. Joukkueemme ovat edelleen Ukonvaarassa ja Löytövaarassa. Päivän kuluessa ei erikoista. "Ryssän" lentoase toiminnassa "Janin" alueella. Idästä, Löytövaaran suunnasta, on kuulunut muutamia tykin laukauksia. "Ryssän" tykistö ei ole tällä suunnalla ei ole ollut toiminnassa usean päivän aikana. Tänään saapui sairaalasta sotamies Einari ... (epäselvä nimi).
- 9.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne muuttumaton. "Ryssän" lentotoiminta ei ole erikoisen vilkasta. Joukkueemme ovat edelleen Ukonvaarassa ja Löytövaarassa. Löytövaarasta ei uutta, Ukonvaarassa "ryssä" yrittää saartaa, lyötiin kuitenkin takaisin. Muutamia "ryssiä" jäi hangelle makaamaan. Ukonvaarassa haavoittui lievästi päähän alikersantti Birger Ahlholm. Tänään saapuivat sairaalasta Hugo Hirvasoja ja Lauri Lahdenperä.
- 20.15 Lentokone lensi edestakaisin meidän ylitsemme.
- 10.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne ennallaan ja muuttumaton. Ukon ja Löytövaarasta ei myöskään erikoista. "Ryssät" ovat pudottaneet ruokatarpeita myös meikäläisille. Yrittivät pommittaa Loson taloa, joka on "ryssillä", eivät kuitenkaan osuneet. Idästä kuuluu harvahaikoja tykistötulta. Komppaniaan ilmoitettiin sotamies Armas Kontinkangas. Lentotoiminta oli vähäistä päivän aikana.
- 11.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne ennallaan. Aamupäivällä "ryssän" lentokoneet pmmittivat leirialuetta. Ei tullut muita vaurioita, kuin että krh:lta särkyi ahkio.

Ensimmäisen kerran tässä paikassa ”ryssä” ajoi meidät ilmasuojiiin. Hävittäjät kiertelivät hetkisen ampuen, ei vaurioita. Lentotoiminta oli iltapäivällä lumisateen vuoksi vähäistä, ainoastaan yksi pommikone lensi ylitsemme. Silminnäkijöiden mukaan se oli oma kone.

Löytövaarassa osasto Vierimaa, johon osastomme kuuluu, on valloittanut muutamia korsuja. Idästä kuuluu kovaa tykistötulta. Oma tykistö on ampunut edelleen länteen.

- 12.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne suurin piirtein ennallaan. Lentotoiminta on myös vähäistä. ”Ryssät” kuljettavat edelleen muonaa lentokoneilla, osa on pudonnut myös meidän puolellemme.
- 16.30 Pataljoonan komentaja sekä esikuntakomppanian Kilpiön joukkue ja III joukkueen puolijoukkue, V Lahdenkaupin johdolla (Löytövaarasta) lähtivät Kesselin maastoon. Ukonvaarasta siirrettiin yksi konekivääri Reuhkaan. Reuhkaan jäi yksi joukkue ”Ketistä”, sekä kolme omaa konekivääriä, päällikkönä komppaniamme päällikkö T Bjöklund. Tukikohtaan jäi oma ”Korrin” kenttäkeittiö. Muonitus suoritetaan täältä myöskin Losoon. Losossa on yksi meidän konekivääri.
- 13.2.1940 06.00 Reuhkavaara: Puhelinyhteyksien todettiin olevan poikki Losoon sekä ”Rönttyyn”. Lähetettiin heti vikapartiot. Losoon menevä partio pääsi Niskavaaraan saakka, jossa havaitsivat siellä olevan ”ryssiä”. Tämän jälkeen sinne lähetettiin vahvistettu partio, joka ei kuitenkaan päässyt kuin maantielle saakka, kun ”ryssä” oli vastassa.
- Leirialueen ympärille järjestettiin hevosmiehistä sekä toimitusjoukkueen miehistä ketju. ”Ryssä” yritti hyökätä etelästä päin huoltotien suunnassa, josta se lyötiin takaisin. ”Ryssiltä” jäi kentälle neljä kaatunutta. Heti lähetettiin kymmenen miehen vänrikki Laitisen johtama partio vihollisen sivustaan, jonne partio suolasi 15 ”ryssää” sekä haavoitti useita. Tämän jälkeen ”ryssät” vetäytyivät metsiin mistä ampuivat kivääreillä ja kranaatinheittimellä.
- Tappiomme: Yksi ”Kis” komppanian mies kaatui ja yksi mies haavoittui. Sotasaaliiksi ”ryssiltä” jäi automaattikivääreitä, radiopuhelin ja pienoisheitimiä sekä pikakivääreitä.
- 16.30 Saapui ”Hom” komppania luutnantti Hyvösen johdolla, joka haravoi maaston sekä valtasi Niskavaaran talon johon kaatoi 40 ”ryssää”.
- 17.00 Pataljoona saapui takaisin kokonaisuudessaan, joten varmistus yön ajaksi oli täysin turvattu.
- 22.00 -24.00 Lenteli joitakin lentokoneita. Pataljoonamme tullessa, pataljoona joutui lentohyökkäyksen kohteeksi. Hyökkäyksessä haavoittui kuusi miestä. Illalla saatiin yhteys Losoon. Komppaniamme oli yhtä kivääriä lukuun ottamatta koossa.
- 14.2.1940 02.30 Konekivääri puolijoukkue lähti vänrikki Vehmaksen johtamana Niskavaaraan, joka vallattiin aamuun mennessä.
- 06.30 Vänrikki Vehmas palasi ja toi yhden konekiväärin pois. Tilanne Reuhkassa on ennallaan. ”Ryssät” katkaisivat viime yönä huoltotien Kälkäsenjärven pohjoispuolelta, joten tänään ei saatu täydennystä. ”Ryssät” ovat pesiytyneet Kälkäsenjärven saareen.

- 13.00 Vänrikki Vehmas lähti kahden konekiväärin kanssa Kälkäsenjärven pohjoispuolelle hävittämään jäällä olevia "Ryssä". Vahvennuksena Rönnyin joukkue. Losossa on edelleen yksi kersantti Lipposen johtama konekivääri. Niska-vaarassa on yksi konekivääri, jota johtaa Oiva Lahdenkauppi. "Ryssän" lentoase oli erittäin vilkkaassa toiminnassa, leirimme kumminkin sai olla siltä rauhassa.
- 15.2.1940 "Ryssän" lentotoiminta kohtalaisen vilkasta. Oma etappitie on selvä. E-täydennys saapui kello 23.30. Vänrikki Vehmas on edelleen Kälkäsenjärvellä. Yksi "ryssä" otettiin Losossa vangiksi. Vanki kertoi että heidän hiihtopataljoonansa on lyöty hajalle ja tuhottu viimeiseen mieheen saakka.
- 16.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne ennallaan.
- 17.00 Vänrikki Vehmas saapui joukkueineen ja majoittui leirialueelle. Kersantti Lipponen on edelleen Losossa, ei erikoista sieltäkään. Tänään ei lentänyt yhtään "ryssän" lentokonetta. "Ryssät" eivät saaneet ollenkaan muonaa. Kersantti O Lahdenkauppi on edelleen Niskavaarassa.
- 22.00 Kuului lentokoneen surinaa, suunta itä – länsi.
- 17.2.1940 Kaksi "ryssän" komppaniaa on tulossa etelästä, josta osa pääsi korsuihin ja osa joutui taisteluun joukkojemme kanssa. Osa "ryssistä" liikkuu jalan. Taistelu on käynnissä Niskavaaran ja Ukonvaaran välissä. Yhteys Losoon on jälleen poikki, joten muonaa sinne ei voitu viedä. "Ryssän" lentotoiminta oli vilkasta. Koneet kiertelivät ahkerasti Loson yllä. Tänään ilmoittivat sotamiehet H Hautalampi ja M Holopainen, että kello 24.00 mennessä hävitettiin satapäinen "ryssälauma". "Ryssän" lentotoiminta jatkui koko yön.
- 18.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne ennallaan. Ukonvaarasta oli peräännyttävä. Siellä menetetttiin yksi konekivääri ja panssarintorjuntatykki. Varmistus on työnnetty Niskavaaran eteen, noin kolmen kilometrin päähän. "Ryssän" lentotoiminta on erikoisen vilkasta. Lehtovaaran suuntaa "ryssä" pommitti kovasti sekä ampui Loson pohjoispuolella kersantti M Lipposen teltan eteen. Hän itse oli hakemassa muonaa Ukonvaarasta partion kanssa. Kaksi "ryssää" otettiin vangiksi. Tänään saatiin täydennyksenä yksi aliupseeri ja kaksi sotamiestä.
- 19.2.1940 Reuhkavaara: Ukonvaara vallattiin takaisin. "Ryssät" veivät mennessään konekiväärin sekä tykin. Ukonvaarassa otettiin 13 vankia ja toistasataa "ryssää" kaatui. Omat tappiomme oli yksi kaatunut. "Ryssän" lentotoiminta oli erittäin vilkasta. Pudottivat 10 km puhelinjohtoa meikäläisille. Reuhkassa tilanne on ennallaan. Oma tykistömmme ampui vihollisen korsuja. Ukonvaaraan vietiin alikersantti Pyykön konekivääri kersantti Herralan johdolla.
- 20.2.1940 Tilanne ennallaan. Partiot toimintaa sekä pieniä kahakoita Ukonvaarassa sekä paikassa jossa "ryssän" partiot on tuhottu. "Ryssän" kone pudotti pommeja leirialueelle. Yksi oma ja "Kissin" hevonen haavoittui. Muuta erikoista ei sattunut.
- 21.2.1940 Lumipyry koko päivän, "ryssä" ei lentänyt koko päivänä. "Ryssät" nostivat valkoisen lipun linjojensa eteen. Pyydettiin antautumaan, mutta ei saatu vastausta. Hetken kuluttua annoimme tuliryöpyyn konekivääreillä ja tykistöllä.

- 19.00 Tiedusteltiin asema tykille suorasuuntaus ammuntaa varten.
- 22.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne ennallaan.
- 07.00 Ammuttiin tykillä suoralla suuntauksella ”ryssien korsuja. Reikiä tuli korsujen seiniin.
”Ryssän” lentokoneet ampuivat kolmeen otteeseen leiriämme. Taistelulähetti K Rautiainen kaatui ja ”Kavista” yksi mies haavoittui. Hevosia kuoli ”Kavista” kaksi ja ”Ketistä” yksi. Lisäksi kolme hevosta haavoittui. ”Ryssät” pudottivat koneista pieniä pommeja, mutta eivät saneet niillä mitään aikaiseksi.
- 23.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne ennallaan. Lumipyry koko päivän, joten ”ryssät” eivät pystyneet lentämään. Päivä oli rauhallinen. ”Ryssä” ampui vähän tykeillä.
- 24.2.1940 Reuhkavaara: Tilanne ennallaan. Lumipyry jatkuu, joten ei lentokoneita. Hiukan tykkitulo. ”Ryssä” lienee saanut jonkin verran ammuksia. Rykmentin adjutantti kävi etulinjoilla tutustumassa maastoon huomisen päivän hyökäystä varten.
- 25.2.1940 05.30 Aloitettiin hyökkäys Reuhkan korsuihin.
- 11.30 ”Ryssän” korsut saatiin vallatuksi. ”Ryssiä” kaatui pari sataa., vain kolme antautui vangiksi.
Omat tappiot: Kolme kaatui ja viis haavoittui. Komppaniallemme ei tullut mitään tappioita.
”Ryssä” oli vilkkaasti lentotouhussa, pommitti ja ampui kovasti leiriämme. Meiltä haavoittui yksi hevonen.
- 18.00 ”Ryssä” yritti Losossa vastahyökkäystä. ”Ryssiltä” saatiin 135 kappaletta jalkaväen kivääreitä, 17 automaattikivääriä, 5 konekivääriä ja 20 pikakivääriä ynnä muuta materiaalia.

Vihollisen vastahyökkäys torjuttiin. Eräeseen korsuun paloi noin 50 ”ryssää”.
- 26.2.1940 Reuhkavaara:
- 01.00 Vänrikki Kilpiö lähti kahden konekiväärin kanssa Ukonvaaraan. Pataljoonan komentajan ilmoituksen mukaan oli tulossa uusia vihollisen hiihtojoukkoja. Luutnantti T Björklund jäi tähän tukikohtaan vanhimmaksi. Illalla komentaja ja kiväärikomppaniat palasivat takaisin. Vänrikki Kilpiön joukkue jäi Ukonvaaraan, osallistuakseen huomiseen hyökkäykseen Losoa vastaan.

Vihollisen lentotoiminta oli kohtalaisen vilkasta, etenkin Ukonvaarassa ja Reuhkassa se oli lievempää, pudottivat lentolehtisiä.
- 27.2.1940 Reuhkavaara:
- 02.30 Aloitettiin eteneminen Losovaaraan. Komppaniamme ryhmitys: Vänrikki Vehmas 2.KK hyökkää tien suunnassa lännestä itään ja Luutnantti Blörklund 3.KK pohjoisesta. Ukonvaarassa on vänrikki Kilpiö 3.KK:sta.
Kovaa taistelua käytiin koko päivän ajan. Ulommaisia korsuja jo vallattiin. Noin kello 14.00 alkoi lumipyry, joka oli meille eduksi, koska vihollisen hävittäjät pystyivät tukemaan omiaan vain noin 20 minuutin ajan.

Ukonvaarassa haavoittui korpraali V Koskenniemi päähän. Lisäksi yksi hevonen kuoli. Loson hyökkäyksessä tappiota tuli 14 miestä. Loso sijaitsee korkealla kukkulalla, avomaaston ympäröimänä ja "ryssä" on kaivautunut syvälle maahan joten sitä on vaikea valloittaa.

- 21.00 Kello 21.00 mennessä joukot olivat ketjussa Loson ympärillä. Aamulla jatkuu hyökkäys, joka aloitetaan kello 04.00. Hyökkäystä on avustanut yksi kenttätykki hyvällä menestyksellä ampumalla suorasuuntauksella.
- 28.2.1940 Reuhkavaara: Loson piirityksessä ei päivän kuluessa tapahtunut muutosta. Saatiin selville ampuma-aukkoja sekä korsujen sijoituksia. Lumisateinen sää, josta johtuen "ryssä" ei voinut kuljettaa muonaa ollenkaan omilleen. Ukonvaarassa on edelleen konekiväärimme. Siellä kaatui sotamies Väinö Koski ja korpraali Toivo Leskinen haavoittui. Sairaalasta palasivat alikersantti Reino Kärki ja sotamies Paulus Trast. Omat joukkomme ovat asemissa Loson ympärillä.
- 29.2.1940 Reuhkavaara: Loson valtaamisessa ei päästy eteenpäin. "Ryssän" lentovoimat olivat hurjassa toiminnassa. Kivääriampujat alikersantti Koskela ja sotamies Arvi Ojamaa ampuivat alas "ryssän" pommikoneen, joka syttyi tuleen ja putosi maahan neljän tien risteyksessä. Ampuminen tapahtui Ukonvaarasta. Sotamies H Tammelin haavoittui lievästi päähän. Yöllä oli kuollut yksi hevonen vanhuuttaan. Asemat ovat edelleen samat.
- 1.3.1940 Reuhkavaara: Piiritystilanne on ennallaan, ei päästy etenemään. "Ryssän" lentotoiminta on vilkasta. Ukonvaarassa haavoittui Pauli Alakokkare käsivarteen. Leirialueelle viholliset lentokoneet eivät saaneet mitään vahinkoja aikaiseksi.
- 2.3.1940 Reuhkavaara: Aamupäivä oli pyryinen, josta johtuen vihollisen lentotoiminta oli pysähdyksissä.
- 05.00 Aloitettiin hyökkäys Losoon.
- 11.30 Ilma kirkastui ja "ryssän" hävittäjät hyökkäsivät kimppuumme. Hyökkäys tyrehtyi kahteen valloitettuun korsuun. Tappiot koko pataljoonassa 14 kaatunutta ja 25 haavoittunutta, josta kaksi tapahtui leirialueella. Lisäksi menetettiin kuusi hevosta. Komppaniastamme kaatui sotamies Arvo Orava ja P Laakso haavoittui lievästi. Yksi hevonen kuoli. "Ryssät" pudottivat pommin "Kavin" teltaan korsumme läheisyydessä, sekä ampuivat kovasti leirialuettamme. "Ryssä" näyttää pureutuneen lujasti Losoon.
- 3.3.1940 Reuhkavaara: Loson tilanne ennallaan. Päivän mittaan yritetään lujasti jyystää ei saada erikoista aikaan. lentotoiminta ei ollut erikoisen vilkasta. Idässä on painostusta. Pataljoonasta komennettiin Löytövaaraan "Kis" ja "Kor" ja kaksi joukkuetta "Jopista".
- 21.00 Osasto lähti illalla kello 21.00. Konekiväärin "Ket" ja osa "Hamia" jäi Losoon varmistukseen. Päivän kuluessa ei tappioita. Lomia myönnettiin, mutta idän painostuksen vuoksi lomat peruutettiin.

- 4.3.1940 Reuhkavaara: Päivä hiljainen. Lentotoiminta oli kokonaan pysähdyksissä, ainoastaan yksi kone kävi kiertelemässä. Lentosää ei ollut erittäin huono. Idästä kuuluu kovaa ammuntaa. Lähempiä tietoja ei ole kuulunut. Illalla saadun tiedon mukaan "ryssä" yrittää läpimurtoa Löytövaaran suunnalla. Tänäpä haavoittui sotamies Arvi Ojamaa. Kiväärinkuula meni oikean käden läpi.
- 5.3.1940 Piiritystilanne ennallaan. "Ryssän" lentotoiminta kohtalaista.
- 18.00 Pataljoonan komentaja ja esikuntakomppania lähtivät Löytövaaraan. Samaan aikaan komppaniamme lähti Losoon. Loson tukikohdan päälliköksi jäi luutnantti Bjöklund.
- 20.00 Saavuttiin Losoon, jonne pystytettiin teltat. "Ryssät" pudottavat edelleen ruokatarpeita meidän puolelle.
- 6.3.1940 Losovaara: Aamulla alettiin kaivaa korsuja. Idässä kova tykkituli, jonka jälkeen "ryssä" yritti kaksi kertaa päivän kuluessa läpimurtoa siinä onnistumatta. "Ryssä" käyttää kovaäänistä propaganda välineenä. Loson "ryssä" on pysynyt rauhallisena ja lentokoneet ovat pudottaneet pommeja lähimetsiin.
- 7.3.1940 Losossa: Tilanne ennallaan. "Korsuryssät" ovat rauhallisia. Lentokoneet kuljettavat edelleen muonaa ja saavat sitä vähän omilleenkin. Ukonvaarassa rauhallista. Löytövaarassa "ryssän" painostus jatkui, mutta hyökkäys torjuttiin. Illalla "ryssät" huusivat kovaäänisellä. Tykkituli oli voimakasta. Pommikoneet pommittivat jänkiä ja hävittäjistä ammuttiin kovasta. Illalla meni "Jan" pataljoona kauttamme Löytövaaraan. Joku toinen osasto otti Saunajärven haltuunsa. Lentotoiminta oli erittäin vilkasta.
- 8.3.1940 Losossa: Tilanne ennallaan. Tänäpä "ryssät" saivat lentokoneistaan huomattavan määrän muonaa ja ammuksia. Lentotoiminta oli kohtalaisen vilkasta. Sotamies Oiva Leinonen ampui vahingossa vasempaan käteensä pistoolilla. Tänäpä saatiin kuulla, että Luvelahden revohka oli selvinnyt. Saatiin muun muassa 200 vankia. Idässä "ryssän" painostus on laimeaa ja Ukonvaarassa on rauhallista.
- 9.3.1940 Losossa: Tilanne ennallaan. "Ryssät" saivat muonaa sekä ammuksia. Idässä kovaa tykkitulta, josta johtuen puhelinlinjat ovat poikki. "Ryssän" lentokoneet ovat vilkkaassa toiminnassa, pommittivat jänkiä ja ampuivat konekivääreillä. Ukonvaarasta ei erikoista. Yksi meidän miehistä haavoittui. "Ryssän" painostus idässä on voimakasta. Ukonvaarassa haavoittui korpraali Y Laajala vasempaan käteen.
- 10.3.1940 Losossa: Ryssät ovat edelleen pysyneet hiljaisina. Tänäpä taas saivat muonaa lentokoneista. Ilmoituksen mukaan "tossuryssiä" on tulossa etelästä. Lentotoiminta ei ole ollut erikoisen vilkasta. Löytövaarassa "ryssän" painostus on ollut laimeampaa. Tänäpä tuli pataljoonamme jalkaväkikomppanioihimme täydennysmiehiä yhteensä 80 miestä. Illalla saatiin tietää, että idässä on ollut kova painostus koko päivän ajan. Puolustuksemme on kuitenkin kestänyt hyvin.
- 11.3.1940 Losossa: Koko päivä rauhallista kautta koko linjojen. Lentotoiminta on ollut myös vähäistä, paitsi että muonan kuljetuskoneet häärivät koko päivän. "Tossuryssiä" on liikkeellä pienempiä määriä etelässä, jonne on lähetetty omia joukkoja niitä tuhoamaan. Lähempiä tietoja puuttuu.

- 12.3.1940 Losovaara: Tilanne ennallaan. Idässä "ryssä" on yrittänyt hiljalleen tykistön tukemana, mutta ei saanut ihmeempiä aikaiseksi. Tänään komppaniamme toinen joukkueen ampuja J Pyykölä ampui "ryssän" pommikoneen, joka syttyi tuleen ja paloi kokonaan. Kone putosi Kuulan asemien itäpuolelle. "Ryssän" lentoliikenne on taas vilkasta ja "ryssät" ovat saaneet kovasti muonaa.
- 13.3.1940 Losovaarassa: Tilanne ennallaan. Löytövaarassa on kova taistelu käynnissä.
- 09.45 Saapui puhelinsanoma, jonka mukaan Neuvostoliiton ja Suomen välillä vihollisuudet lopetetaan klo 11.00. Taistelu riehui kovana tykkitulena klo 11.00 asti, jonka jälkeen se alkoi hiljalleen vaimeta ja loppui kokonaan. "Ryssän" ammuksista suurin osa oli suutareita. Myöhemmin saatiin kuulla, että hallitusten välillä oli solmittu rauha, jossa meiltä on luovutettu Viipurin lääni ja hanko. Kova isku Suomen urhealle armeijalle. Rauhan sanoma tuollaisena ei tuottanut iloa sankarillisille joukoillemme. Kello 19.00 -20.00 kävin neuvottelemassa Losossa poliittisen komissaarin kanssa. (Arvoltaan kapteeni). "Ryssät" tulivat valkoisen lipun kanssa, kun minulla toverini kanssa ei ollut mitään. Neuvottelumme koski linjojemme vetämistä yksi kilometri taaksepäin.
- 14.3.1940 Reuhkavaara: Yön aikana vedettiin kuormasto sekä osa konekivääreistä Reuhkan maastoon. Päivän kuluttua oltiin rauhan töissä. Lähetin kuusi hevოსkuomaa sotasaalista taaksepäin.
- 12.00 Kävimme "ryssien" majuri Mihailovitsin kanssa sopimassa maantien käytöstä. Olimme neljän, luutnantti T Bjöklund, luutnantti Segerstråle, alikersantti Ryyty ja vääpeli H Tyvelä. "Ryssät" ottivat meidät ystävällisesti vastaan ja tervehtivät kädestä. Tänään on välitetty käskyjä ja tehty järjestelyjä. "Ryssät" ovat koko päivän ajan kuljettaneet lentokoneillaan haavoittuneita. Maantietä meni noin 70 hevosta evakuoimaan länneltä "ryssiä" kotimaahansa.
- 15.3.1940 Reuhkavaara: Viime yönä kuului idästä päin kaksi räjähdystä, ehkä miina tai joku muu sen tapainen, etäisyys jossakin Loson paikkeilla. Saadun käskyn mukaan pataljoona lähtee kunnalliskodin maastoon saunomista varten.
- 11.30 Komppania oli lähtövalmiina.
- 11.45 Varmistus konekivääreineen vedettiin pois.
- 12.00 Komppania lähti liikkeelle. Ajettiin Kälkäsen kautta pioneeritietä Polvelan maastoon. Leiriydyttiin maantien varteen kilometripylvään 23 kohdalle, laskettuna Kuhmosta päin. Marssi sujui hyvin. Komppaniasta järjestettiin päivystäväksi upseeriksi vänrikki Vehmas, sekä varmistus leirialueelle.
- 16.3.1940 Ilma oli kirkas, pakkasen.
- 11.00 Komppania valmistautui marssille lähtöä varten.
- 12.00 Lähdettiin marssimaan Kuhmon kirkonkylää kohti. Marssi sujui kaikin puolin hyvin.
- 16.00 -17.00 Iltapäivällä klo 16.00 -17.00 aikaan saavuttiin kunnalliskodin maastoon. Komppaniamme asettui asumaan kahteen eri taloon kunnalliskodin lähetyviljellä.
- 17.3.1940 Ilma oli jälleen kirkas, pakkasen.

Komppania lepäsi kaikessa rauhassa. Saunominen suoritettiin pienissä erissä taloissa olevissa saunoissa. Mitään erikoista ei sattunut.

- 18.3.1940 Kuhmossa: Komppania lepäsi ja saunoi edelleen asumissaan taloissa. Aseita puhdistettiin ja varusteita korjattiin. Kerättiin kaikki sotasaaliiksi saadut aseet, automaattikiväärit, konepistoolit ym. Ei erikoista sattunut.
- 19.3.1940 Kunnalliskodin maastossa: Kävimme tarkastamassa II ja III joukkueen majoituksen. Joukkueet olivat majoittuneet hyvin.
- 20.3.1940 Edellinen maasto: Komppaniasta lomautettiin 10 vuorokauden ajaksi vänrikki Kilpiö, vääpeli Tyven ja 3+11 miestä.
- 11.00 Lomalaiset lähtivät.
- 14.00 Oli pataljoonamme jumalanpalvelus. Yksi hevonen vietiin jalkavaivaisena sidontapaikalle ja saatiin sieltä tilalle terve.
- 21.3.1940 Sama maasto: Sää pilvinen, lunta satoi kovasti koko päivän ajan. Komppania oli sisällä asumissaan taloissa. Puhdistettiin aseita ja paahdettiin suksia.
- 18.00 Saatiin muonatäydennys. Mitään erikoista ei sattunut.
- 22.3.1940 Kuhmon kunnalliskodin maasto: Sää pilvinen, lunta satoi edelleen koko päivän. Komppaniassa kunnostettiin varusteita sekä puhdistettiin aseita. Ei erikoista.
- 23.3.1940 Edelleen sama majoituspaikka: Ilma edelleen sateinen. Komppania teki hiihto-harjoituksen. Suoritettiin päiväpalvelusohjelma.
- 18.00 Saatiin muonatäydennys. Lomalle pääsivät kersantit O Lahdenkauppi ja V Karjaluo sekä alikersantti J Kettunen ja sotamies T Erkkilä.
- 24.3.1940 Sama majoituspaikka: Palvelus päiväpalvelusohjelman mukainen. Ilma kirkas ja lämmin. Yksi hevonen vietiin sairastallille, joka jäi sinne hoidettavaksi. Ei erikoista.
- 25.3.1940 Edelleen sama majoituspaikka. Ilma kirkas ja lämmin.
- 14.00 Jumalanpalvelus. Palvelus oli päiväpalvelusohjelman mukainen.
- 26.3.1940 Sama majoituspaikka. Palvelus oli päiväohjelman mukainen. Komppania oli hiihtomarssilla. 24.3. sairastallille viety hevonen saatiin takaisin.
- 27.3.1940 Sama majoituspaikka. Suksia ja ahkioita tervattiin. Kuormasto laitettiin marssikuntoon.
- 22.00 Saatiin marssikäsky. Ilma on sateinen.
- 28.3.1940 02.00 Kenttäkeittiö lähti liikkeelle.
- 04.00 Herätys.
- 06.00 Käskyn mukaan piti olla marssivalmiina klo 06.00.

Komppania lähti liikkeelle hiihtämällä alkumatkan järven yli, ohi Kuhmon kirkonkylään, josta jatkettiin Nurmeksen suuntaan.

- 06.30 Kuormasto lähti liikkeelle.
- Marssi sujui hyvin. Puolimatassa pidettiin ruokatauko. Marssittiin noin 36 km ja yövyttiin Lauvusjärven maastossa, jonne pystytettiin teltat.
- 29.3.1940 05.00 Herätys.
- 06.40 Marssivalmiina oli oltava klo 06.40 jolloin lähdettiin liikkeelle Nurmekseen menevää maantietä pitkin. Järjestys: Esikuntakomppania, konekiväärikomppania, 7, 8, 9 komppania. Kuormasto perässä siten että kenttäkeittiöt olivat edessä. Noin 15 km päässä pidettiin tunnin kestävä ruokailutauko. Lunta satoi kovasti koko päivän ajan.
- 15.00 Saavuttiin Saramon kylään, jossa komppania majoittui Pyykösen ja Haisun taloihin. Marssi sujui hyvin. Matkaa tehtiin noin 32 -33 km. Mitään erikoista ei sattunut.
- 30.3.1940 05.00 Herätys.
- 06.15 Komppanian piti olla marssivalmiina.
- 06.40 Lähdettiin liikkeelle klo 06.40 Nurmekseen menevää maantietä. Kenttäkeittiö järjestettiin kolonnan kärkeen toisten komppanioiden kenttäkeittiöiden kanssa. Marssi sujui hyvin nopeasti. Maasto oli erittäin mäkiästä. Ilma oli kirkas ja lämmin sekä aurinkoinen. Matkaa tehtiin 19 km.
- 11.00 Saavuttiin Nurmeksen Lipinlahden kunnalliskotiin. Komppaniamme majoittui yläkertaan. Hevoset majoitettiin riiheen. Ruokailu suoritettiin perille tulon jälkeen klo 11.15 ja illalla klo 17.00.

